

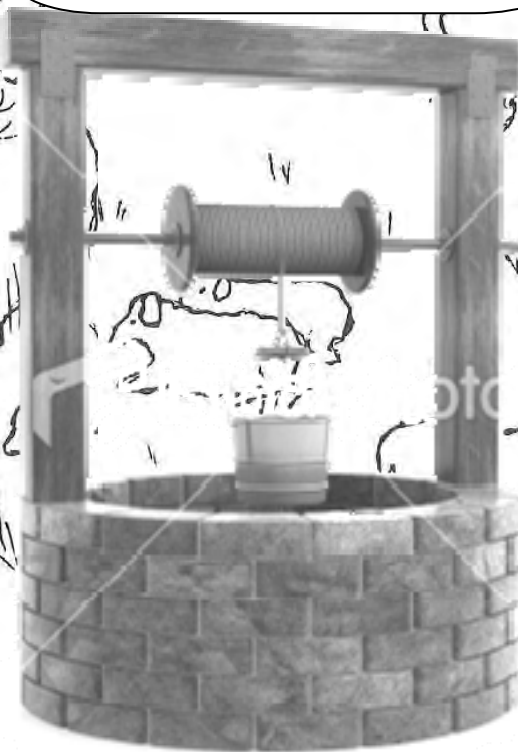
תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעזעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

ההוא יטב לב דרבינו יואל

פרשת פנחס

כיתה ז'

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ו

חידו"ת לפרשת פנחס

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי

שלום. והקשו המפורשים איך הותר לפנחס למסור נפשו על דבר זה הא לשיטת הרמב"ם אסור למסור את נפשו על חוץ מהג' עבירות החמורות. ויש לומר דידוע מהספה"ק דבדרך הטבע אין שלום בין הגוף לנשמה, דאם הוא עושה נחת רוח לגוף אז הוא מצער את הנשמה ואם הוא עושה נחת רוח לנשמה אז הוא מצער את הגוף, אבל צדיק אמת עובד על גופו עד שמספק אותו מחומר לרוח כבוד השי"ת, דהסביר הנשמת משה ז"ל את הרמ"א לטעם הרמב"ם הוא דעל שאר המצוות אסור למסור נפשו דכתיב (ויקרא יח ה) וחי בהם, ודרשו חז"ל (יומא פה:) ולא שימות בהם, אבל החסיד לקיים המצוות הוא צורך גופו ואז נתהווה שלום בין הנשמה והגוף, דמה שטוב לגוף הוא גם טוב לנשמה, כגון אם אוכל לא למלאות תאוותו רק שיהיה לו כח ובריאות ללמוד את התורה"ק, אז הוא טוב לגוף שאוכל, וגם לנשמה שע"י האכילה יוכל ללמוד ביתר שאת וביתר עוז. והנה הרמ"א ביו"ד (סי' קנ"ז) פסק שאם הוא אדם גדול וחסיד מותר אף להרמב"ם למסור נפשו אף על מצוה קלה למען כבוד השי"ת,

ואם הוא צריך לעבור אפי' עבירה קלה למה לו חיים, א"כ החסיד בזה שמוסר נפשו לקיים מצוות השי"ת בזה הוא מקיים את הפסוק וחי בהם שזה הוא חיות אף לגופו, וחסיד כזה וודאי יש שלום בין גופו לנשמתו כנ"ל. והשתא א"ש לכן אמור הנני נותן "לו" לו דייקא על שמסר נפשו אני נותן לו שכר, ואם תאמר הא אסור למסור נפש על חוץ מהג' עבירות ע"ז תירץ "את בריתי שלום" לו הי' מותר למסור נפשו כי הוא מהחסידים שיש להם ברית שלום בין גופן לנפשם ולהם מותר כמ"ש הרמ"א.

(דברי יואל)

ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה'.

שמעתי אומרים בשם הרב הקדוש מורינו הרב ר' מרדכי זצוק"ל מנעשכ"ז: "ובראשי חדשיכם", היינו כשתרצו לחדש מעשיכם, אזי מתחילה "תקריבו עולה לה'", היינו המחשבה ראשונה, "תקריבו עולה לה'", וכשהקב"ה הוא עזר לו, אשר תיכף בקומו משינתו מקשר המחשבה שלו להקב"ה אזי בקל לו לילך בכל היום מקושר להקב"ה, ולקשר כל דבר אל המחשבה הראשונה.

(רשפי אש)

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

וידבר ה' אל משה לאמר פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וכו' ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. פירש רשיז"ל לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לע"ז וכו' לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן וכבר דקדקו המפורשים דכיון שעשה כהלכה למה צריכין עוד ליחסו אחר אהרן. וי"ל בהקדם דברי המדרש תנחומא (ואתחנן ס"ו) אמר משה לפני הקב"ה כל הכעס הזה עלי למה, אמר לו אמרת לבני (במדבר לב יד) הנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים, וכי אברהם יצחק ויעקב חטאים היו שאמרת לבניהם כן, אמר לפניו רבון העולמים ממך למדתי שאמרת (במדבר יז ג) את מחתות החטאים האלה בנפשותם, אמר לו הקב"ה אני אמרתי בנפשותם ולא באבותם, והמדרש הזה אומר דרשוני. וביאר מרן החתם סופר (פי' מטות עמ' קעה) על פי מה ששנינו במס' אבות (פ"א מ"ו) והוי דן את כל האדם לכף זכות, וכתב הרמב"ם בפירוש המשניות דזהו דווקא כשהדבר בכף מאזנים ואין לו הכרע לכאן ולכאן, אז צריכים אנו לדון לכף זכות אבל מי שיש בו צד הכרעת רשע אין אנו מחוייבים לדון לטובה אפילו במעשה שנראה כדבר טוב, עיי"ש. וזה היה תשובתו של משה רבינו

לבני גד ולבני ראובן, מחמת שאתם בני תרבות אנשים חטאים לכן אני דן אתכם לרעה כה עשו אבותיכם, ועל זה אמר לו הקב"ה וכי אברהם יצחק ויעקב גם כן חטאים היו, היינו וכי הגם בהם אין הכרע לכף זכות מצד שאביו של אברהם תרח היה, ואם כן וודאי שמצד מעשה האבות אין הכרעה לבנים וצריך לדוןם לכף זכות, עכ"ד. וכדבר הזה היה במעשה פינחס שלא ידעו השבטים אם לדון לכף זכות או לכף חובה, ולזה אמרו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, וכיון שיש בו צד הכרעת רשע מצד אבותיו שהיו עובדי עבודה זרה, אם כן אין אנו מחוייבים לדון לטובה ובקשו להכריעו לכף חובה, לפיכך בא הכתוב וייחסו אחר אהרן הכהן, להודיענו שיש בו גם צד טוב מכח אבותיו, ואם כן שוב הדבר עומד בכף מאזניים ואין הכרעה לכאן או לכאן, וריך לדון לכף זכות, ומה גם כי מכח מעשה אבות אין הכרעה לבנים, ובכגון דא שנינו והוי דן את כל האדם לכף זכות.

(ברך משה)

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. איתא במדרש, אמר הקב"ה בדין הוא שיטול

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

הוי שלו כקנין הגוף, וע"כ אמר המד' בדין שיטול שכרו גם בעולם הזה.

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ושעיר עזים אחד לחטאת. וברש"י איתא אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמיטתני את הירח, ויש לפרש דהנה הלבנה קיטרגה לפני הקב"ה אי אפשר לשתי מלכים שישתמשו בכתר אחד ואמר לו הקב"ה לך ומעטי את עצמך, ולכאורה הוה ליה להקב"ה להרבות אור החמה, אך יש לומר כמו שכתב רש"י בפרשת בראשית דראה הקב"ה שאין העולם כדאי לשמש באור גדול וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא, ומשום הכי לא היי יכול להרבות את אור החמה מפני שאין העולם כדאי לזה ולכן הוצרך למעט את הלבנה, וזהו שאמר ושעיר עזים אחד לחטאת אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה שאתם צריכים להביא כפרה על שבשבילכם מיעטתי את הירח, שאלמלא הייתם כדאי הייתי מרבה אור החמה ולא הייתי צריך להמעיט הלבנה.

(ילקוט האורים)

שכרו. ותמהו כולם מה הכוונה בזה. ויש לפרש דברי המדרש עפ"י"מ שאמרתי ליתן טעם על הא דאמרו חז"ל שכר מצוה בהאי עלמא ליכא דצ"ב, אלא י"ל עפ"י"ש הרא"ש (בפ' לולב הגזול) גבי אתרוג במתנה על מנת להחזיר דצריך שיתנהו לו במתנה גמורה ע"מ שיחזיר, ואחר שיצא בו מחויב המקבל ליתן לו מתנה בשעת חזרה, אבל אם אמר לו יהא במתנה עד שתצא בו ואח"כ יהא שלי כבתחילה, לא יצא בו דהוי כשאול, משום דקנין הגוף שהוא רק לשעה לא הוי כקנין הגוף, עכ"ד, והנה האדם בעולם השפל הזה אינו רק לפי שעה עד מלאת השבעים שנה וכו', משא"כ בעוה"ב הוי חיים נצחיים לעולמים עד, א"כ השכר שמקבל האדם בעוה"ב הוי שכר נצחי והוי קנין עולמית, וממילא הוי שלו בקנין הגוף, משא"כ שכר בעוה"ז אינו רק לפי שעה והוי קנין זמני דהוי כקנין פירות ולא כקנין הגוף, א"כ לא זכה בהם כלל, ולכך אין משלמין שכר בעוה"ז, ובזה י"ל הכא נמי גבי פנחס דשכרו היי והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, היינו שכר נצחי וקנין עולמית, א"כ